

YARGITAY 21. HUKUK DAİRESİ		
Esas No.	2014/18194	<u>İlgili Kanun / Madde</u>
Karar No.	2014/20625	3201 S. YHBK. /6
Tarihi:	21.10.2014	

- ***YURT DIŞI HİZMET BORÇLANMASI İÇİN KESİN DÖNÜŞ KOŞULUNUN BORÇLANMA YOLUYLA AYLIK TALEPLERİNİN TÖMÖ İÇİN GEÇERLİ OLDUĞU***
- ***YURT DIŞINDA EV KADINI OLARAK BULUNANLARINDA KESİN DÖNÜŞ YAPMADAN YURT DIŞI HİZMET BORÇLANMASINDAN YARARLANAMAYACAĐI***

ÖZETİ Yurda kesin dönüş koşulu borçlanma yoluyla aylık talebinde bulunanların tümü için geçerli olup evli olsun yada olmasın yurt dışında ev kadını olarak bulunan Türk vatandaşlarının da aylık tahsisi için yurda kesin dönüş yapmaları gerekir. Bu konuda kanun koyucu tarafından ev kadınları yararına herhangi bir ayırıma gidilmemiştir.

Yurt dışında işçi sıfatıyla çalışma hayatıyla ilgili tüm bağlarını ve ilişkisini bitirmeden geçici sürelerle yurda giriş yapmak ve yabancı ülke sosyal güvenlik kuruluşlarından yardım almak kesin dönüş yapıldığı anlamına gelmez. Sigortalının yaşlılık aylığı talep tarihinde yurt dışında bulunması aylık talep etmesine engel olmadığı gibi yurt dışında bulunmak tek başına yurda kesin dönüş yapılmadığı anlamına gelmez.

Yurt dışında yaşlılık veya maluliyet aylığı bağlanması, çalışma ve sigortalı ilişkisinin sona erdiğini gösterdiğinden kesin dönüőe karinedir, işçinin, çalıştığı ülkeden işsizlik yardımı, hastalık, geçici işgöremezlik ve benzeri çalışmaya veya sigortalılığa dayalı yardımlar alması halinde sigortalının kesin dönüş yapmadığı kabul edilmelidir.

İkmet şartına bağlı olmayan sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği kesin dönüőe engel değildir.

Davacı, yurtdışı sigorta başlangıcı olan 13/11/1985 tarihin Türkiye'de sigortalılık başlangıcı olduğunun tespitine yaşlılık aylığı bağlanmasına, biriken aylıkların ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün taraf vekillerince temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Gözde Aslan tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1) Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre davalı Kurumun tüm, davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki diğer temyiz itirazlarının reddine,

2) Dava, davacının Almanya'da sigortaya giriş tarihi olan 13.11.1985 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespiti ile yaşlılık aylığına hak kazandığının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile yazılı şekilde karar verilmiştir.

3201 sayılı Kanun'un 6/A-(a) bendine göre bu Kanuna göre değerlendirilen sürele istinaden aylık tahsisi yapılabilmesi için yurda kesin dönülmüş olması şarttır. Kanun'un 6/B fıkrasının 1. cümlesine göre bu Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle aylık bağlananlardan tekrar yurt dışında yabancı ülke mevzuatına tabi çalışanlar, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alanların aylıkları, tekrar çalışmaya başladıkları veya ikamete dayalı bir ödenek almaya başladıkları tarihten itibaren kesilir. Türkiye'de sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışılmasına ilişkin hükümleri uygulanır.

Kesin dönüş kavramının tanımı Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4.maddesinin (d) bendinde yapılmıştır. Buna göre kesin dönüş; aylık tahsis talebinde bulunanların yurtdışındaki çalışmalarının sona ermesini, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği almamaları durumunu ifade eder.

Bu tanımda geçen sosyal sigorta ödeneği deyiminden; çalışma yaşamı süresince karşılaşılan hastalık, iş kazası, meslek hastalığı veya işsizlik gibi riskler nedeniyle iş göremezlik veya işsizlik gibi adlar altında yapılan ikamete dayalı ödenekler, sosyal yardım ödeneği deyiminden ise bulunan ülke mevzuatı kapsamında, geçimlerini sağlayacak hiçbir gelirleri olmayan veya mevcut gelirleriyle geçimlerini sağlamakta güçlük çeken kişilerin asgari geçim düzeyi ile sınırlı olmak üzere geçimlerinin sağlanması amacıyla kamu kurum ve kuruluşları tarafından muhtaçlık durumuna ve süresine göre ödenen, ikamet şartına bağlı nakdi yardımlar anlaşılmalıdır.

Yurda kesin dönüş, yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarının, çalışma hayatına yönelik tüm ilişkilerini gerek çalıştığı işyerleri ve gerekse ilgili olduğu tüm sosyal güvenlik kuruluşları yönünden sona erdirerek yerleşmek ve sosyal güvenliklerini burada sağlamak üzere Türkiye'ye dönüş yapmalarını ifade eder. Kısaca, "yurt dışı çalışma ilişkisinin ve bu bağlamda sosyal güvenlik kurumlarıyla sigortalı ilişkisinin sona ermesidir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 22.10.1997 gün ve 1997/10-588-857 E.K ve 1998/10-645 E. 1999-237 K.)

Yurda kesin dönüş koşulu borçlanma yoluyla aylık talebinde bulunanların tümü için geçerli olup evli olsun yada olmasın yurt dışında ev kadını olarak bulunan Türk vatandaşlarının da aylık tahsisi için yurda kesin dönüş yapmaları gerekir. Bu konuda kanun koyucu tarafından ev kadınları yararına herhangi bir ayırıma gidilmemiştir.

Yurt dışında işçi sıfatıyla çalışma hayatıyla ilgili tüm bağlarını ve ilişkisini bitirmeden geçici sürelerle yurda giriş yapmak ve yabancı ülke sosyal güvenlik kuruluşlarından yardım almak kesin dönüş yapıldığı anlamına gelmez. Sigortalının yaşlılık aylığı talep tarihinde yurt dışında bulunması aylık talep etmesine engel olmadığı gibi yurt dışında bulunmak tek başına yurda kesin dönüş yapılmadığı anlamına gelmez.

Yurt dışında yaşlılık veya maluliyet aylığı bağlanması, çalışma ve sigortalı ilişkisinin sona erdiğini gösterdiğinden kesin dönüş karinedir, işçinin, çalıştığı ülkeden işsizlik yardımı, hastalık, geçici işgöremezlik ve benzeri çalışmaya veya sigortalılığa dayalı yardımlar alması halinde sigortalının kesin dönüş yapmadığı kabul edilmelidir.

İkmet şartına bağlı olmayan sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği kesin dönüşte engel değildir.

Yukarıda kesin dönüş koşulunun aylık bağlanırken Kurumca, yargılamada ise mahkemece re'sen araştırılması gerekir. 3201 sayılı Kanun'un ö.maddesi uyarınca yaşlılık aylığına hak kazanma koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği, tarafların beyanlarına bağlı kalınmaksızın, resmi kayıtlar doğrultusunda, resen araştırılarak, irdelenip saptanmalı ve sonucuna göre karar verilmelidir.

Somut olayda, 13.05.2013 tarihinde tahsis talebinde bulunan davacının bu tarih itibarıyla yurtdışında çalışması ya da yurtdışı sosyal güvenlik kurumuyla ilişkisinin bulunmadığı dosya içerisindeki yurtdışı hizmet cetvelinden anlaşılmaktadır.

Yapılacak iş, yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda davacının sigortalılık başlangıç tarihinin 13.11.1985 tarihi olduğu gözetilerek yaşlılık aylık koşullarına sahip olup olmadığı saptanarak sonucuna göre karar vermektir.

O halde, davacının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlerden davacıya iadesine 21.10.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.